

چکیده :

یکی از مشخصات حیوانات و انسان تغییر رفتار بر مبنای تجارب گذشته است. یادگیری و حافظه عبارتیست از کسب اطلاعات، نگهداری و ذخیره آن‌ها. از گذشته تاکنون اثر سوء مصرف الکل بر روی سلامت بدن به ویژه بر روی حافظه گزارش شده است. مطالعات گذشته مویید این مطلب هستند که مصرف الکل می‌تواند به صورت جدی به حافظه آسیب بزند. این آسیب شامل کاهش حجم مغز، مخصوصاً در مناطق مرتبط با حافظه مانند هیپوکامپ و یا کاهش تعداد سلول‌های عصبی در این مناطق است. اثرات مثبت پپتیدهای زیست فعال بر روی کارکردهای فیزیولوژیک بدن از جمله بهبود یادگیری و حافظه در مطالعات اخیر گزارش شده است. مطالعات اخیر نشان داده است که پپتیدهای زیست فعال حاصل از پروتئین‌های هیدرولیز شده از محصولات جانبی ماهی، فواید بسیاری از جمله فعالیت‌های آنتی اکسیدانی، ضد فشار خون بالا، ضد میکروبی و آثار مثبت بر روی حافظه را نشان می‌دهند. هدف از این تحقیق بررسی اثر حفاظتی پروتئین‌های هیدرولیز شده استخراج شده از ضایعات ماهی قزل‌آلای رنگین‌کمان بر کاهش یادگیری و حافظه ناشی از الکل در موش‌های رت است. این تحقیق بر روی 24 عدد موش صحرایی نر نژاد ویستار با سن 6 تا 8 هفته و با میانگین وزنی 250 ± 15 گرم انجام شد. موش‌ها به چهار گروه مساوی تقسیم شدند. گروه اول کنترل بودند و دارو و یا ماده‌ای دریافت نکردند. گروه دوم فقط الکل دریافت کرد. گروه سوم فقط پپتید دریافت نمود و نهایتاً گروه چهارم که الکل را به همراه پپتید دریافت نمود. همه گروه‌ها به مدت یک ماه تیمار و نگهداری شدند. مقدار الکل مصرفی 4 تا 6 گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن و دوز پپتید مورد استفاده 50 میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن در نظر گرفته شد. پس از دوره تیمار به منظور بررسی حافظه فضایی، حیوانات مورد مطالعه مورد ارزیابی توسط آزمون ماز آبی موریس قرار گرفتند. نتایج حاصل از عملکرد (زمان و مسافت طی شده در ربع هدف) رت‌ها داخل ماز، مورد بررسی و تحلیل آماری قرار گرفت. نتایج حاصل از تحلیل آماری نشان داد علی‌رغم وجود اختلاف در میانگین عملکرد گروه‌ها، اختلاف معنی‌داری مشاهده نگردید. می‌توان نتیجه گرفت که پپتیدهای زیست‌فعال مورد استفاده در این مطالعه با دوز یاد شده، اثرات پیشگیرانه بر آثار سوء مصرف الکل بر روی یادگیری و حافظه نداشتند.

واژگان کلیدی: یادگیری و حافظه، پپتیدهای زیست‌فعال، ضایعات ماهی قزل‌آلا، الکل، موش‌های رت